

Nyt Fremfærd-projekt skal sikre bedre støtte til udviklingshæmmede med demens

Antallet af ældre udviklingshæmmede med demens stiger. Derfor skal medarbejdere på kommunale bosteder kompetenceudvikles, så de bedre kan opdage tegn på demens. Samtidig skal der udvikles metoder til at løfte indsatsen på tværs af sundheds- og socialområdet.

Boformer

Demens

Voksne med særlige behov

Af Irene Aya Schou
20/04/2020

FOA, KL, Socialpædagogerne

Jette har Downs syndrom og har levet et langt og godt liv.

Hun har altid haft et godt forhold til personalet på det bosted, hvor hun bor, men i de senere år er hun blevet udfarende og irriteret. Personalet har svært ved at forstå og tolke de ændringer i humør og adfærd, som de registrerer hos Jette. Senere viser det sig, at Jette har udviklet demens.

Flere udviklingshæmmede med demens

Jette er en fiktiv person, men situationen er reel. Antallet af ældre udviklingshæmmede med demens stiger, og det kan være en udfordring at få øje på begyndende tegn på demens og sikre den rette sundhedsfaglige og pædagogiske støtte.

Det er baggrunden for et nyt projekt under Fremfærd Særlige Behov, der i samarbejde med en række bosteder og kommuner vil sætte fokus på tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling af udviklingshæmmede med demens.

- Personer med udviklingshæmning anslås at have tre-fire gange så stor risiko for at udvikle demens som andre borgere. Demens indtræder ofte allerede ved 40-årsalderen. Derfor er tidlig opsporing og diagnosticering afgørende for, at medarbejdere på landets bosteder kan give den rette hjælp og støtte til denne gruppe, siger projektleder Rigmor Lond fra KL.

Sammen med projektledere fra henholdsvis Socialpædagogerne og FOA udgør Rigmor Lond projektledelsen i partsprojektet "Mennesker med udviklingshæmning og demens", der frem mod 2022 vil dykke ned i, hvordan man kan styrke trygheden og livskvaliteten for mennesker, der udover udviklingshæmning også kæmper med en demenssygdom.

Kompetenceudvikling på bostederne

Det skal bl.a. ske gennem kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere på de kommunale bosteder, fortæller Sofie Thal Fisker, der er projektleder for Socialpædagogerne.

- Som medarbejder på et bosted kan det være vanskeligt at få øje på demens hos mennesker med udviklingshæmning. Derfor er der brug for kompetencer til opsporing og til at hjælpe borgere med demenssymptomer, så man sikrer en hurtig udredning og diagnosticering i sundhedssystemet, siger hun.

Projekt gavner borgere, medarbejdere og kommuner

For Maria Hjortsø Pedersen, der er projektleder fra FOA, er det afgørende, at projektet både løfter borgernes generelle trivsel, medarbejdernes arbejdsmiljø og gør det nemmere for kommunerne at fastholde og rekruttere kvalificeret arbejdskraft til området.

LÆS OGSÅ: [Udviklingshæmmede med demens må ikke havne i ingenmandsland](#)

- Medarbejderne skal gøres nysgerrige på et nyt fagligt felt, som det også er vigtigt at have kompetencer indenfor, fordi problematikken kun bliver større og større. Projektet viser, at parterne både ønsker at udvikle arbejdspladserne og levere bedre kvalitet til borgerne og deres pårørende, siger hun.

Kortlægning af virksomme metoder

I forbindelse med projektet vil der blive gennemført en kortlægning af den *aktuelle bedste viden* om opsporing af og indsatser til mennesker med udviklingshæmning og demens.

Kortlægningen, som Socialt Udviklingscenter SUS og Københavns Professionshøjskole skal stå for, skal se på, om der er udviklet egnede undervisningskoncepter og -materialer på området, og om kommunerne i højere grad kan koordinere indsatser og tilbud på tværs af sundheds- og socialområdet og fx finde *mellemformer* mellem bosted og plejecenter.

- Der er nogle overgangsproblematikker, som man er nødt til at kigge på, i takt med at mennesker med udviklingshæmning bliver ældre og ældre. Nogle borgere med demens vil blive så plejkrævende, at de ikke længere kan være på bostederne og har brug for kompetencer fra sundhedsområdet, siger Sofie Thal Fisker.

Kommuner og bosteder efterlyses

I forbindelse med projektet efterlyses derfor en række bosteder og kommuner, der har lyst til at afprøve metoder og indsatser, som kan bruges i hverdagen. Det kunne fx være faste procedurer for "screening" af borgerne eller brug af vurderingsværktøjer og observationsskemaer. Det kan også være metoder til konfliktnedtrapning som fx Low Arousal.

- Det er afgørende, at der er tale om kompetenceudvikling, hvor viden og kompetencer nemt kan overføres til daglig praksis. Det er også vigtigt, at processen tilpasses de enkelte kommuner og bosteder, i forhold til de behov og uforudsete ting der viser sig undervejs, siger Rigmor Lond, projektleder i KL.

Som deltagende bosted vil man få mulighed for sparring og videndeling på tværs og være i tæt dialog med projektledere, Socialt Udviklingscenter SUS og Københavns Professionshøjskole og øvrige deltagende bosteder under hele forløbet. Som kommune vil udviklingsprojektet give mulighed for at arbejde videnbaseret med metoder og praksisser, der højner den social- og sundhedsfaglige indsats i forhold til målgruppen.

BEMÆRK: Ansøgningsfristen for deltagelse i projektet er udløbet. Ønsker du at høre mere om projektet, så kontakt Rigmor Lond på RIL@KL.dk eller Sofie Thal Fisker på son@sl.dk

Projektet ventes afsluttet i foråret 2022 bl.a. med et inspirationsmateriale om opsporing og indsatser, der kan bruges af de kommuner og botilbud, der ønsker at arbejde med udvikling af indsatser for målgruppen.

Er du interesseret i flere artikler som denne?

Viden På Tværs samler de gode erfaringer fra kommunerne.
Tilmeld dig det nyhedsbrev, som passer til dit arbejdsområde, og få viden om nye indsatser, erfaringer fra den virkelige verden og gratis værktøjer.

Om projektet "Mennesker med udviklingshæmning og demens"

Fremfærd Særlige behov

Projektets formål er at:

- Udvikle personalets kompetencer til at opdage tidlige tegn på demens hos mennesker med udviklingshæmning med henblik på så tidligt som muligt at sikre udredning/diagnosticering i sundhedssystemet.
- Kortlægge virksomme metoder i arbejdet med mennesker med udviklingshæmning
- Udvikle og udbrede metoder til at løfte kommunernes social- og sundhedsfaglige indsatser til ældre mennesker med udviklingshæmning og demens i bo- og dagtilbud med henblik på at skabe øget tryghed og livskvalitet.
- Udvikle/beskrive modeller for nye indsatser og/eller samarbejdsformer, der sammenkobler botilbud og plejeopgaver i forhold til mennesker med udviklingshæmning og demens.

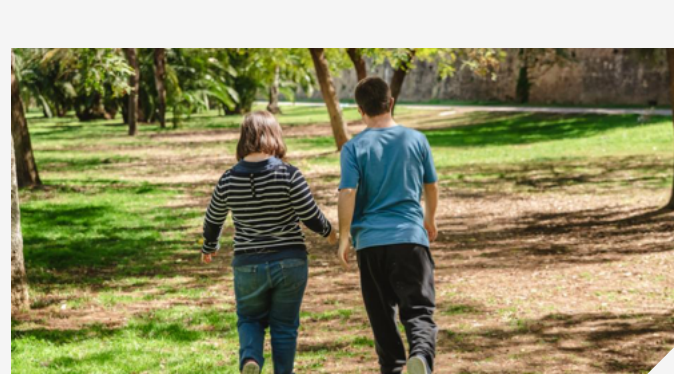
Projektledelsen varetages af KL, Socialpædagogerne og FOA, mens 3F inddrages i den faglige følgegruppe. Der er valgt en ekstern leverandør, Socialt Udviklingscenter SUS og Københavns Professionshøjskole, til at forestå kortlægning, projekt- og processtøtte.

Ønsker du at høre mere om projektet, så kontakt Rigmor Lond på RIL@kl.dk og Sofie Thal Fisker på son@sl.dk

Usikre tal

Socialstyrelsen anslår, at omkring 1.000 danskere med udviklingshæmning har demens, men dette tal undervurderer formentlig omfanget betydeligt, bl.a. fordi opsporingen er mangelfuld.

Læs flere artikler om udviklingshæmning og demens

[Udviklingshæmmede med demens må ikke havne i ingenmandsland](#)

[Svært at opdage demens hos mennesker på bosteder: Kommuner efterlyser viden](#)

[Nyt Fremfærd-projekt skal sikre bedre støtte til udviklingshæmmede med demens](#)

Viden på Tværs sætter dagsorden, spreder viden og understøtter medarbejdere og ledere i udvikling af de kommunale arbejdspladser og kerneopgaver til gavn for borgerne.